

En kapacitetsmekanism för elmarknaden

Om förutsättningarna finns för Sverige att enligt det europeiska regelverket fortsatt ha en kapacitetsmekanism i form av en strategisk reserv även efter den 1 mars 2025, när den nuvarande lagen om effektreserv upphör att gälla, har Energimarknadsinspektionen (Ei) inga invändningar mot förslaget om en ny lag för finansiering av en strategisk reserv. Ei:s nedanstående kommentarer i remissvaret rör den del av promemorian som redovisar bedömningen att det ska finnas en strategisk reserv även efter 2025.

Energimarknadsinspektionens övervägande

I promemorian En kapacitetsmekanism för elmarknaden redovisar regeringen en bedömning att det ska finnas en kapacitetsmekanism i form av en strategisk reserv för elmarknaden i Sverige även efter den 15 mars 2025, när den nuvarande lagen om effektreserv upphör att gälla. I promemorian finns även ett förslag till ny lag om finansiering av en strategisk reserv.

Till skillnad från tidigare år finns en godkänd resurstillräcklighetsbedömning¹ som visar på antalet timmar då effektbrist kan förväntas uppstå, givet de antaganden som ställts upp. ERAA 2023 visar på värden som överstiger den nu gällande tillförlitlighetsnormen på 1 timme i SE3 och SE4 under samtliga analyserade år (fram till och med 2033). I elmarknadsförordningen framgår att om resurstillräcklighetsproblem identifieras ska marknadsmisslyckanden och snedvridningar till följd av lagstiftning som orsakat eller bidragit till resurstillräcklighetsproblemen kartläggas och undanröjas i första hand. En genomförandeplan ska tas fram och offentliggöras med en tidsplan för antagande av åtgärder för att undanröja alla konstaterade snedvridningar till följd av

---

¹ Decision No 06/2024 of the European union agency for the cooperation of energy regulators of 2 May 2024 on the European Resource Adequacy Assessment for 2023. Tillgänglig: [ACER Decision 06-2024 ERAA 2023.pdf \(europa.eu\)](#)

lagstiftning eller marknadsmisslyckanden. Vidare ska Europeiska kommissionen yttra sig om genomförandeplanen innan en kapacitetsmekanism får införas.

Sverige har en av regeringen beslutad genomförandeplan sedan 2022. Denna genomförandeplan togs dock fram innan den nämnda resurstillräcklighetsbedömningen var genomförd och godkänd av ACER. Kommissionen har i sitt yttrande på den svenska genomförandeplanen lämnat synpunkter och uppmanat Sverige att ta hänsyn till dessa.

Förra året gjorde Ei en översyn av åtgärderna i genomförandeplanen, dels utifrån artikel 20.3 i elmarknadsförordningen, dels utifrån kommissionens yttrande och rekommenderade ett antal ytterligare åtgärder till Sveriges genomförandeplan. Det återstår dock att se om Ei:s föreslagna åtgärder kommer att ingå i genomförandeplanen. För närvarande har Ei i uppdrag att följa upp genomförandeplanen årligen och vid behov föreslå nya åtgärder. I Ei:s uppdrag ingår också att följa upp resurstillräcklighetsbedömningen. Det är Ei:s uppfattning att den av regeringen beslutade genomförandeplanen bör uppdateras för att ta hänsyn till de senaste åtgärderna.

I elmarknadsförordningen framgår vidare att en kapacitetsmekanism får godkännas av kommissionen för högst tio år. Enligt regelverket ska kapacitetsmekanismen fasas ut eller mängden reglerad kapacitet minskas på grundval av genomförandeplanerna. Vidare ska medlemsstaten fortsätta tillämpa genomförandeplanen efter införandet av kapacitetsmekanismen.

Enligt regelverket ska en medlemsstat som ämnar införa en kapacitetsmekanism i första hand bedöma om en kapacitetsmekanism i form av en strategisk reserv kan lösa resurstillräcklighetsproblemen. Eftersom en kapacitetsmekanism enligt regelverket inte ska gå utöver vad som är nödvändigt för att lösa eventuella tillräcklighetsproblem är det Ei:s uppfattning att en eventuell strategisk reserv ska fokusera på att lösa tillräcklighetsproblem i SE3 och SE4 där de identifierade resurstillräcklighetsproblemen idag finns.

Elmarknaden är i stor förändring och i takt med en ökad andel flexibilitet i elsystemet minskar behovet av interventioner i marknaden. Det är därför viktigt att resurstillräcklighetsbedömningarna utvärderas och utvecklas löpande och att de interventioner som väljs främjar effektiviteten på elmarknaden.

Sammanfattningsvis anser Ei att det är viktigt att behovet av en strategisk reserv, om den införs, omprövas av regeringen för att säkerställa att den enbart tillämpas om behov verkligen finns.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Ulrika Hesslow. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Göran Morén, ställföreträdande avdelningschefen Therése Karlsson och avdelningschefen Caroline Törnqvist samt analytikern Eva Svanberg, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Ulrika Hesslow

Eva Svanberg

Remissvaret publiceras på Ei:s webbplats.